

Svenskt ”Demokratistöd” till Kuba

Eva Björklund

Sverige ska nu lära kubanerna demokrati, mänskliga rättigheter och fattigdomsbekämpning. Efter att Obama i december 2014 erkänt att USAs över 50-åriga blockad och undergrävande verksamhet mot Kuba inte lyckats genomföra eftersträvat regimskifte gick han med på att återuppta de diplomatiska förbindelser med Kuba som USA bröt 1961.

EU-länderna följer Obamas exempel

Den USA-finansierade undergrävande verksamheten har dock fortsatt utan uppehåll med många hundratals miljoner per år. EU och Sverige har sedan många år deltagit aktivt med egna mindre bidrag till de USA-finansierade så kallade dissidentgrupperna, där Sveriges ambassad i Kuba var en av USAs mest aktiva medarbetare.

EU-länderna har efter Obamas överenskommelse med Kuba också återupptagit ”normala” förbindelser med Kuba – i Sverige mot starkt motstånd från de mest aktiva i Folkpartiet och Kristdemokraterna som med SIDA-stöd försökt finansiera fram systerpartier i Kuba, vilket Kubatidskriften löpande rapporterat om. Och för ett år sedan avtalade regeringen om samarbete med Kuba, och avsatte 90 miljoner kr till SIDA för detta. (se Kuba 4.16 och 1.17)

Ömsesidig respekt i Avsiktsförklaring

Avtalet, en Avsiktsförklaring, ser mycket bra ut: ”ömsesidig nytta och respekt för folkrättens principer, FN-stadgan, FN-deklarationen om Mänskliga rättigheter, Wiendeklarationen och handlingsplanen. Syftet med samarbetet är att främja en djupare dialog mellan de två länderna och deras folk, med sikte på att stödja varandras utveckling och komplettera varandra på områden av ömsesidigt intresse [...] utifrån varje stats egna prioriteringar och i enlighet med Kubas och Sveriges lagstiftning. Det ska prioritera områden som: ekonomi, näringsliv och investeringar, högre utbildning och forskning, miljö och klimatförändringar, katastrof- och riskhantering, kultur, mänskliga rättigheter, genus- och Lbtq-frågor.”

Men i praktiken?

Efter regeringsbeslutet om ”Kubasamarbetet” intervjuade Dick Emanuelsson Elsa Håstad, SIDA:s chef för Avdelningen för Europa och Latinamerika, och frågade om det så kallade PAO-stödet ska fortsätta – SIDA-bidrag till svenska riksdagspartier för att främja utvecklingen av broderorganisationer i andra länder, i Kuba huvudsakligen samma organisationer som USA stöder. Elsa Håstad gled undan frågan, då ett sådant stöd ju uppenbart bryter mot principen om ickeinblandning, och svarade: ”Det är för tidigt att säga vilka aktörer som kommer att omfattas av strategin.” Fast det borde ju var dags att svara Nej!

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med

Kuba

2016–2020

FN-stadgan och Wiendeklarationen och båda ländernas lagstiftning innebär bland annat ”icke inblandning i inre angelägenheter”. Men vid sidan av avtalet har Sveriges regering beslutat om en ”Sveriges strategi för utvecklingssamarbete” som gick direkt på tvärs mot detta och avtalets ”ömsidiga nytta”. Den verkar snarare vara samma gamla överlägsna syn, samma som USAs, att Kuba behöver USAs resp Sveriges bistånd för ”ett mer gynnsamt klimat för det civila samhällets organisationer” för att ”stärka demokrati och jämställdhet” och förstå sig på och tillämpa ”mänskliga rättigheter, inklusive hbtq-rättigheter och rättsstatens principer hos offentliga institutioner och det civila samhället”, och ”förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor” och ”förbättrade förutsättningar vad avser hållbar ekonomi och samhällsstyrning”.

Kopia på USAs undergrävande verksamhet

Det låter som ett bra recept för Sverige, men som en kopia på USAs politik för ”samarbetet med Kuba”, ett uttryck för totalt förakt för vad Kuba med sitt samhällssystem åstadkommit inom alla dessa områden. Och en uppenbar avsikt att fortsätta bryta mot FN-stadgan, Wiendeklarationen och mot Kubas lagstiftning. ”Civilsamhället” har varit och är nyckelordet för USAs och EUs anspråk på rätten att påverka andra länders politik om den gått emot USAs och EUs globala ekonomiska och maktintressen.